

EMÄNG: Tahtsin luua da raskeid aegu

Teie looming valmib siinsamas Tallinnas, kõik asjad teete siin?

Jah. Kõik valmib siinsamas, selle ruumi kõrval, kus me praegu istume. Seal on kuld- sed käed, meie kallid õmble- jad. See on väga mugav ka, kui klient on siin. Ta näeb, kuidas seda kõike tehakse. Ja kui midagi on vaja parandada, sobitada rohkem figuuri järgi, siis on siin alati õmblejad, kes saavad aidata.

Mis materjale te kõige rohkem kasutate? Kus teie kangad val- mivad?

Me tellime kangad enamasti Itaaliast. Oleme käinud pal- ju messidel, kus leiame igasu- guseid partnereid. Ja enamasti on nad Itaaliast, Portugalist, on ka Hispaaniast. Viimasel ajal olemes mõelnud teha uuendusi ja pöörduda ka rohelisse suun- da, meie kangad on poliester ja naturaalsed kangad.

Moes on ju ikka nii, et tren- did tulevad ringiga tagasi. Ka- hekümne aasta pärast kõik taas kordub. Kui palju teie võtate kollektsiooni luues eeskuju hoo- aja trendidest ja jälgite neid? Või pigem iseloomustaksite oma loomingut kui ajatut?

Kindlasti me vaatame tren- de. See on väga oluline meie jaoks. Aga me teeme niimoodi, et Eesti klient ei kardaks neid trende, kuna meie inimesed on natuke tagasihoidlikumad ja ei taha riskida. Me paneme need trendid hästi ettevaatlikult oma toodetesse sisse, ja on nii, et me juba teame, et paari aasta pärast üks või teine klient jul- geb neid trendikaid asju osta. See on meie kogemus.

Ja siis peaks olema teie jaoks tähtis, et paari aasta pärast uusi kollektsioone luues sobiks need need tänastega hästi kokku?

Just, see on meie jaoks väga oluline, et vana kollektsiooni esemetega saaks edasi minna ka uues kollektsioonis.

Mida arvate massimoest, kuhu suunda see liigub?

Massimood on populaarne, ma arvan, et see sobib roh- kem nagu noortele. Sellel on oma plussid ja miinused. Hea on see, et on hakatud rohkem mõtlema ka keskkonnale ja ka- sutatakse poliüestrit ja vasta- vaid ümbertööteldud kangaid.

Mida soovitate naistele, kelle garderoob on üle kuhjatud? Kui riideid on väga palju, aga kan- da midagi ei ole?

Ma arvan, et hea oleks sel juhul kutsuda stilist, kes vaat- tak garderoobi üle ja annaks uue elu asjadele, mis on kaua seisnud. Mõnikord on niimoo- di, et me lihtsalt ei näe, mis meie kapis on. Teine inimene vaatab selle peale teise pilgu- ga, aitab riideid kombineerida ja niiviisi abiks olla. Võib lei- da lahendusi, mille peale gar- deroobi omanik ise ei tulegi. Nii et mina soovitän kasuta- da siin professionaalset abi. Ma vaatan meie töö pealt, kuidas stilistid oskavad väga hästi ja ootamatult ka meie kollek- tsioonides olevaid erinevaid ese- meid kokku panna nii, et sünn- nib täitsa uus kvaliteet.

Kuidas luua riideid, mis olek- sid mugavad? Tundub, et teie riided pole mitte üksnes tren- dikad, vaid ka kandjale muga- vad.

Kõigepealt peab kuulama kliente. Tuleb aru saada nende vajadustest. Igaüks ju tunneb, millega tal on mugav olla, millega ei ole. Inimesed tahavad peale selle, et olla trendikad, ka mugavalt end tunda. Ja kui- dagi on see meil välja tulnud, et suudame need asjad oma- vahel kokku viia. Ma ei tea- gi, kuidas. (Naerab.) Proovi- me, katsetame, teeme ümber. Küsime oma sõpradelt, kellele neid mudeleid näitame, mida nad arvavad, kuidas nad end neistunnevad. See on suur prot- sess. Ei ole nii, et kohe joonis- tuse järgi hakkame mudelit te- gema. Joonistusest valmis mu- delini jõuame ikka pika prot- sessi kaudu, mille käigus tuleb teha palju muudatusi.

Paljud naised kurdavad, et ta- valisi riideid, näiteks seelikut poest otsides on seal ainult väikesed suurused. Mida neile naistele soovitaksite?

Sel puhul võiks kasutada mõne õmblusateljee teenuseid. Aga minu meelest on turul praegu väga suur valik, neid asju on võib-olla isegi liiga palju. Aga kui sealt midagi ei leia, siis tuleb otsida mõne sobiva firma tooteid, leida sealt mõ- ni disainer, kelle riietega eda- si minna. Mitte aga hüpata kog- u aeg siia ja sinna. Kui mõ- ni disainer saab omaseks, siis oskab ta järjest paremini teie jaoks riideid kavandada.

Kui kaua valmib üks kollek- tsioon?

Mida te täpsemalt mõtlete? Kui rääkida Kuldnõela kollek- tsioonist, siis saime kutse osa- leda veebruaris ja pärast seda algas ka töö kollektsiooni- ga. Valmisid eskiisid, valisime kangad, hakkasime õmblema... Kõik see kestis siis seitse-ka- hekssa kuud. Noh, tavalise kol- lektsiooni puhul räägime ikka umbes poolest aastast.

Päris pikk protsess. Kui palju on seal unetuid öid?

No ei ole väga palju. Kui sul on ikka juba kogemused ja saad oma tööd planeerida, ei jäta kõike viimaseks het- keks, siis on kõik korras. Me olemes niisuguses rütmis juba rohkem kui kümme aastat ja olemes harjunud, et kui ühe kollektsiooniga lõpetame, siis ootavad meid juba uued. Kui kogu aeg tööd teha, siis pole vaja karta unetuid öid.

Millised on teie sihid ja eesmär- gid tulevikule mõeldes?

Kindlasti tahame edasi lii- kuda, jõuda uutele turgudele, praegu on meil London, New York ja Helsingi, aga tulevikus võiks neid rohkemgi olla. Praegu müüme neis linnades oma asju interneti kaudu. Aga põ- himõtteliselt saab meie asju osta ju igal pool maailmas. Meie põhiklientuur aga on muidugi Tallinnas, seejärel tuleb Pär- nu, kolmandal kohal London ning seejärel ülejäänud.

Linnapea Mihhail Kõlvart tõi välja, et eestlaste demokraatia ja oma riigi juhtimise oskus sünnis just nende Tallinnas võimule tulles. Mats Örn

LINNAPEA: Konstantin Päts on väärt austust ja andestamist

«Kui poleks inimesi, kes võtaksid suurema vastutu- tuse, et riiki luua ja arenda- dada, siis riiki poleks. Konstantin Päts oli nende seas, kes võtsid vastutu- se,» ütles linnapea Mihhail Kõlvart Eesti esi- mese presidendi Konstantin Pätsi mäles- tusemärgi avamisel.

Pätsi monument seisab nüüd Rahvusooper Estonia kõrval. Mälestusmärgi arhi- tekt Toivo Tammik ütles, et see kuju on suurepärase, sest materjalid ja meistrid olid tasemel. «Suur kuju on jõuline ja juba on selle kohta ka pal- ju folkloori ilmunud,» lausus ta. «Väikesed ja hallid kujud jäävad märkamata, aga suu- red mitte. Selle kuju vastuka- jad on hakanud tagasi helise- ma paljudes saalides ja palju- de inimeste seas.»

Kõlvart küsis monumendi avamisel, kas me ikka ole- me suutelised ja valmis tol- lastele veristele sündmuste- le praegu hinnangut andma. «Oli palju traagilisi hetki ja inimeste saatustes eri tah- ke,» nentis ta.

Linnapea tõi esile, et 1904. aastal said eestlased kätte ava- liku võimu just Tallinnas, võt- tes selle üle baltisakslastelt. Ning üheks ülevõtjaks oli ka Päts. Hilisema Eesti põhisea- duse väljakuulutamise, riigi- vanemana ja presidendina tee- nides on Pätsil väärikas koht meie ajaloo.

Ülev ja traagiline käsikäes

Kõlvarti sõnul oli Päts ka üks nendest, kes asutasid jal- rattasõitjate Kalevi seltsi, mil- le eesmärk oli hoopis poliitili- ne tegevus. «Meil on kohustus aru saada, et ajalugu on üks tervik. Seal on nii väarikust kui ka tragöödiat. See ajalugu on meie ühiskonna vunda- ment. Peame seda austama, ja oskama andestada. Konstantin Päts on meie austust ja ande- stamist väärt,» tõdes ta.

Pätsi mälestusmärk seisab nüüd Estonia taga endisel Uuel turul

Avamisel osalenud pre- sident Alar Karis rääkis, et Konstantin Päts oli üks nen- dest, kes uskus oma riigi tule- kusse siis, kui veel paljud sel- lest ei unistanudki, ja oli ka selle väljakuulutajaks: «Pätsi roll sai omariikluse väljakuu- lutamisel kandvaks. Ta oli riigi üks rajajatest.»

Karise sõnul oli Pätsil suur roll Eesti saatuseaastate kujun- damisel kuni II maailmasõja- ni. Selle kõrvale aga mahtu- sid ka 1934. aasta riigipööre, riigi surumine vaikivasse aja- tusse ning petlik lootus, et au- toritaarne kord on rohuks kõigi ühiskonna hä- dade vastu.

Eesti oku- peerimise 1940.

aastal üha suure- ma oku- panti- de sur- ve all pi- di ta jär- jest tagane- ma. «Kuid siin- sete süüdlaste otsi- mine tollaste tegude eest on ummiktee,» märkis Karis.

«Süüdlaste nimed on hästi tea- da – need on Hitler ja Stalin, kaks 20. sajandi totalitaarse kurjuse kehastust. Just nat- si-Saksamaa ja kommunistlik

Nõukogude Venemaa otsusta- sid jagada Euroopa, ning pole Eesti süü, et meie riik oli üks neist paljudest, kes sattu- sid vägivaldse kivi purustusa- sinasse.»

Eesti aja ideaal maailma looja

Karis ütles, et kuigi meie toonased juhid vangistati ja tapeti, said neist okupeeritud Eestis paljudele vabaduse võrd- kujud. Pätsi aeg oli unistu- seks Eesti aja ideaal maailmast. «Pätsi elus on palju ülevat ja palju traagilist, sealhulgas lep- itamatuid vastuolusid,» jätkas ta. «Kõik tema otsu- sed ja valikud on mõjutanud hi- lisemaid Ees- ti otsuseid ja valikuid väga pik- ka aega. Selle kin- nituseks on Eesti iseseisvu- se taastami- ne ning veen- dumus hoida vaba sõna ja demokraatiat, parlamentaarset riigikorda ja teha iga päev tööd selle nimel, et meil oleksid liitlased demo- kraatlikus maailmas. Et me ei oleks enam ükski ja et meid ei jäetaks enam ükski.»

See kuju on hakanud tagasi helisema paljudes saalides ja paljude inimeste seas.

